Dosarul nr. 2-403/2024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

04 iulie 2025 mun. Hîncești,

Judecătoria Hîncești, sediul Central,
Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător – Valentina Suruceanu,
Grefier – Carolina Tintă,
Cu participarea:
Reprezentatului reclamantului, Ion Șova avocat împuternicit prin mandatul nr. 1897275 din 17.01.2024,
Pîrîtul, administratorul ÎS ”Rusca” – Sergiu Bălan,
Reprezentantului pîrîtului, Grișina Lada avocată împuternicită prin mandatul nr. 1926602 din 04.07.2024,
În lipsa:
Reprezentantului intervenientului accesoriu Penitenciarul nr. 17 Rezina,

examinînd în ***şedinţă publică*** pricina cauza civilă la acțiunea înaintată de Bejan Sergiu împotriva Întreprinderii de Stat ”Rusca”, intervenient accesoriu Penitenciarul nr. 17 Rezina privind obligarea încheierii contractului individual de muncă, achitarea salariului, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare,

c o n s t a t ă:

La data de 24 aprilie 2024, Bejan Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Șova, a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat ”Russca” privind revendicarea sumelor de redistribuire a muncii, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, Bejan Serghei se deține în ***** ***** și este condamnat la *****. Începînd cu anul 2023 reclamantul este antrenat la muncă remunerată în beneficiul pîrîtului Î.S.”Russca”. Pe data de 21.11.2023, reclamantul s-a adresat către Administrația Penitenciarului nr. 17 rezina cu o cerere prin care a solicitat să fie informat despre modul de ținere a evidenței timpului de muncă, numărul de ore prestate în beneficiul pîrîtului. Prin cererea din 21.11.2023, reclamantul Bejan Serghei intenționa să se clarifice despre cauza remunerării sale cu un salariu mai mic față de salariul minim pe țară. Mai mult, reclamantul apreciază ca inechitabil faptul că prestează o muncă remunerată în beneficiul pîrîtului, fără semnarea unui contract în care să fie prevăzute drepturile și obligațiile reciproce. Administrația penitenciarului nr. 17 rezina l-a informat pe reclamantul Bejan Serghei că” furnizarea informației privind condițiile de prestare a serviciilor se atribuie Beneficiarului. Altfel spus, furnizarea informației despre munca prestată și remunerarea acesteia ține de obligațiile pîrîtului. În calitate de reprezentant al reclamantului, avocatul s-a adresat cu o cerere către Î.S.”Russca” prin care a solicitat : recalcularea și achitarea salariului reclamantului Bejan Serghei în conformitate cu prevederile art. 236 Cod de executare; semnarea unui contract cu reclamantul Bejan Serghei în care să fie prevăzute drepturile și obligațiile reciproce, însă nu a primit nici un răspuns. Menționează că, pentru anul 2023, salariul minim pe țară a fost stabilit într-un cuantum de 4000 lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună), ceea ce constituie 23,67 lei pe oră. Pentru anul 2024, salariul minim pe țară a fost

stabilit într-un cuantum de 5000lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie lunar), ceea ce constituie 29,58 lei pe oră. Susține reclamantul că de la începutul prestării muncii în beneficiul pîrîtului Î.S.”Russca” a fost și continuă să fie remunerat fără a se ține cont de salariul minim pe țară. Pentru a proba temeinicia pretențiilor reclamantului a solicitat informațiile pertinente de la pîrît. Din motive necunoscute, pîrîtul a refuzat să le prezinte informațiile solicitate. Reieșind din prevederile art. 119 și 166 alin.(3) din Codul de procedură civilă solicită instanței de judecată să oblige pîrîtul Î.S. ”Russca” de a prezenta informația cu privire la numărul de ore prestate lunar de Bejan Serghei în beneficiul Î.S.”Russca” și salariul lunar cu care a fost remunerat Bejan Serghei pentru munca prestată. Precizează faptul că fără informațiile specificate, reclamantul este pus în imposibilitate de a proba temeinicia pretențiilor sale referitoare la cuantumul salariului. Totodată, reclamantul solicită instanței de judecată obligarea pîrîtului de a semna cu reclamantul un contract în care să fie prevăzute drepturile și obligațiile reciproce ale pîrților. Or, avînd în vedere că reclamantul Bejan Serghei prestează o muncă remunerată în beneficiul pîrîtului Î.S.”Russca”, primul este îndreptățit să cunoască mărimea salariului lunar, data achitării salariului, suplimentele și sporurile la salariu, normele de muncă în funcție de care se achită salariul, instrucțiunile de securitate și securitate pentru postul de muncă ocupat. Potrivit art. 236 alin.(2) din Codul de executare, cuantumul minim al salariului este garantat condamnaților numai cu condiția executării de către ei a obligațiilor (normelor) de muncă stabilite de legislație și de contract. Din cuprinsul normei citate, se deduce necesitatea existenței unui contract între persoana condamnată (reclamant) și cel în favoarea căruia este prestată munca remunerată (pîrît). Se consideră evident faptul că reclamantului Bejan Serghei i-a fost încălcat dreptul la demnitate în muncă și dreptul de proprietate. Cu referire la determinarea cuantumului compensației prejudiciului moral cauzat, ținînd cont de principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral, de faptul că compensația care este neglijabilă sau disproporționată față de gravitatea încălcării nu ar respecta esența acestui drept, deoarece ar face ca dreptul garantat de această dispoziție să fie pur teoretic, Bejan Serghei apreciază că suma de 15 000 lei (5000 lei pentru încălcarea demnității în muncă și 10 000 lei pentru încălcarea dreptului de proprietate) este de natură să-i ofere o reparație completă pentru atingerea drepturilor lezate. Suma respectivă este într-un raport proporțional și rezonabil cu perioada îndelungată în care i-au fost încălcate drepturile menționate anterior și cu intensitatea suferințelor rezultate în urma încălcării acestor drepturi.

Își întemeiază acțiunea în baza art. art. 119, 166 alin.(3) din Codul de procedură civilă, art. 19 alin.(1), alin.(5), 21, 1998 alin.(1)-(2), 2025, 2036 din Codul civil, art.168 alin.(1), 169 alin.(3), 236 alin.(1), alin.(2) din Codul de executare, art. 23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, art. 3 alin.(2) lit. g) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008.

Cere reclamantul, obligarea pîrîtului Î.S.”Russca” să semneze cu reclamantul Bejan Serghei un contract în care să fie prevăzute drepturile și obligațiile reciproce; obligarea pîrîtului Î.S.”Russca” să recalculeze și să-i achite salariul reclamantului Bejan Serghei, începînd cu data angajării; încasarea sumei de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Potrivit fișei de repartizare a cererii, la data de 24 aprilie 2024 cauza respectivă a fost distribuită în mod automat-aleatoriu judecătorului Valentina Suruceanu.

Prin încheierea din 30 aprilie 2024, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Penitenciarul nr. 17 Rezina.

Procedura de citare a fost legal executată:

Prezent în ședința de judecată reprezentantul reclamantului, avocatul Ion Șova a susținut acțiunea și în cadrul predoariilor a solicitat recalcularea salariului pentru anii 2023-2024 și încasarea prejudiciului moral în sumă de 15000 lei, deoarece reclamantul a fost eliberat și a decăzut necesitatea obligăriii pîrîtului la încheierea unui contract individual de muncă.

Pîrîtul ÎS ”Rusca” administratorul Bălan Serghei și reprezentantul, avocatul Grișina Lada nu au recunoscut acțiunea și au solicitat respingerea cu încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1700 lei.

Intervenientul accesoriu Penitenciarul nr. 17 Rezina în ședința de judecată nu sa prezentat însă prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În cadrul ședinței de judecată sa stabilit că, Bejan Serghei la data înaintării 24 aprilie 2024, acțiunii executa pedeapsa închisorii – ***** în ***** *****, însă ulterior a fost eliberat.

La data de 03 aprilie 2023, între Instituția Penitenciară nr. 17 Rezina și Întreprinderea de Stat ”Russca” a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. *****pe un termen de pînă la 31 decembrie 2023 /f.d.89-92/, conform pct.2.1. contractul are ca obiect asigurarea de către P-17 Rezina a 10-90 de persoane deținute în instituția respectivă pentru prestarea lucrărilor la ÎS ”Russca” la punctul de lucru situat în or. *****, str. *****.

Remunerarea muncii a fost stabilită conform Hotărîrii Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară, suplimentar la salariul plătit pentru munca efectuată de către lucrători ÎS ”Russca” va achita P-17 Rezina o sumă echivalentă cu cota contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii în mărime de 24 %.

La data de 02 ianuarie 2024, între Instituția Penitenciară nr. 17 Rezina și Întreprinderea de Stat ”Russca” a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. *****pe un termen de pînă la 31 decembrie 2024 /f.d.93-96/, conform pct.2.1. contractul are ca obiect asigurarea de către P-17 Rezina a 10-90 de persoane deținute în instituția respectivă pentru prestarea lucrărilor la ÎS ”Russca” la punctul de lucru situat în or. *****, str. *****. Remunerarea muncii se înfăptuiește în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară.

Reclamantul Bejan Serghei a depus cerere privind încadrarea la muncă remunerată la ÎS ”Russca” și la data de 20 martie 2023 a fost escortat în atelierul de producere (ÎS ”Russca”), pentru executarea muncii între orele 07:50 și 16:50 fiindu-i asigurată securitatea personală în conformitate cu condițiile și modul stabilit în Hotărîrea Guvernului nr.583/2006 /f.d.26-27/.

Potrivit extrasului din cartela de evidență a lucrărilor, condamnatul Bejan Serghei în perioada 2023-2024 a îndeplinit lucrări și a fost remunerat corespunzător volumului indicat în rubrica a patra din tabel /f.d.111-125/.

Conform pct. 546 Secțiunea a 46-a din ***Statutul executării pedepsei de către condamnați,*** aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, deţinutul, cu acordul lui în scris, poate fi antrenat la muncă, ţinîndu-se seama de starea lui fizică şi psihică, aptitudinile lui, specialitate şi dacă este recunoscut apt de a efectua munca respectivă în baza examenului medical.

Potrivit pct. 547 din ***Statutul executării pedepsei de către condamnați*,** deţinuţii pot fi antrenaţi la munca social-utilă remunerată în unităţile de producere; munci neremunerate de îngrijire şi amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de deţinere etc.

În conformitate cu art. 234 alin. (1) și (2) din Codul de executare, condamnatul poate fi antrenat la muncă ţinîndu-se seama de starea lui fizică şi psihică constatată de către medic. Condamnatul poate fi antrenat la munca social-utilă remunerată în producţie, ţinîndu-se cont de aptitudinile lui şi, în măsura posibilităţii, de specialitate.

În ședința de judecată sa stabilit cu certitudine că, reclamantul Bejan Serghei din propria inițiativă a depus cerere și a fost încadrat la muncă remunerată la ÎS ”Russca” în atelierul de producere (ÎS ”Russca”), pentru executarea muncii între orele 07:50 și 16:50.

Corespunzător art. 235 din Codul de executare, alin. (1) în funcţie de categoria penitenciarului şi regimul de detenţie, condamnaţii sînt antrenaţi în munci remunerate în penitenciare sau în afara acestora, în sectoarele, atelierele de producere sau gospodăriile auxiliare ale penitenciarelor, în lucrările de deservire a instituţiilor penitenciare, la întreprinderile din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi la alte persoane fizice sau juridice indiferent de forma de proprietate. (2) Constituie antrenare în muncă în penitenciar muncile remunerate prestate de către condamnaţi în celule, nemijlocit pe teritoriul penitenciarului, în sectoarele izolate ale penitenciarului, în atelierele de producere sau în gospodăriile auxiliare aflate pe teritoriul penitenciarului sau în afara acestuia, unde este asigurată paza şi supravegherea permanentă. (3) Muncile prestate de condamnaţi nu constituie relaţii individuale de muncă în sensul legislaţiei muncii.

Actele cauzei atestă că, între administraţia Penitenciarului nr. 17 Rezina și ÎS ”Russca” a fost încheiat un contract de prestări servicii, în baza căruia condamnatul Bejan Serghei a fost antrenat la muncă remunerată cu stabilirea timpului de lucru și de odihnă în conformitate cu legislația muncii (art. 236 alin. (1) CE), însă deplasarea fără escortă în afara penitenciarului nu i se permite pe motiv că este condamnat pentru infracțiune excepțional de gravă ceea ce contravine art. 216 alin. (3) din Codul de executare.

Din materialele dosarului se reține că, salariul condamnatului a fost calculat în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară și transferat la contul de peculiu și conform art. 236 alin. (3) din Codul de executare.

Potrivit informației anexate la f.d.130, Bejan Serghei a fost angajat la ÎS ”Russca” în baza contractului încheiat între administraţia Penitenciarului nr. 17 Rezina și ÎS ”Russca”, iar pentru munca prestată este salarizat cu un salariu lunar care nu este mai mic decît salariul minim pe țară, sumele primite sunt transferate la contul personal de peculiu.

Din materialele dosarului urmează că, volumul de lucrări efectuate de către fiecare condamnat se consemnat factură cît și suma care se achită pentru munca efectuată pentru ce și semnează /f.d.28-83/.

Or, conform pct. 553 din ***Statutul executării pedepsei de către condamnați***, persoanele fizice şi juridice care utilizează munca deţinuţilor sînt obligate să transfere penitenciarului suma de retribuire a muncii deţinutului, precum şi o sumă echivalentă cu cota contribuţiilor la asigurările sociale şi asigurarea medicală obligatorie. Sumele echivalente cotelor respective sînt utilizate pentru ameliorarea condiţiilor de detenţie a deţinuţilor, asigurarea cu utilaj medical şi îmbunătăţirea bazei tehnico-materiale a penitenciarului.

Instanța reține că salariul deținutului/reclamant Bejan Serghei a fost stabilit și calculat în conformitate cu **Hotărârea Guvernului nr. 670/2022**, care reglementează nivelul minim al salariului pe țară, acesta constituie un act normativ cu caracter obligatoriu, aplicabil tuturor angajatorilor și angajaților din sectorul relevant, fiind parte a cadrului legal care asigură respectarea dreptului la remunerare.

Conform dispozițiilor art. 236 din Codul de executare, condamnatul pentru munca retribuită poate solicita recalcularea și achitarea diferențelor salariale doar în situația în care salariul primit nu corespunde prevederilor legale sau a celui minim stabilit pe țară.

În speță, nu există probe care să demonstreze că salariul achitat condamnatului Bejan Serghei pentru munca retribuită nu respectă cuantumul minim stabilit prin actul normativ menționat.

În speță, instanța reține că potrivit art. 236 alin. (1) din **Codul de executare al Republicii Moldova**, remunerația pentru munca prestată de condamnați se stabilește și se achită în conformitate cu legislația muncii, ținând cont de particularitățile prevăzute de **Statutul executării pedepsei de către condamnați** și de regulamentele interne ale administrației penitenciarului.

Din materialele cauzei nu rezultă probe care ar demonstra o abatere a Întreprinderii de Stat „Russca" de la procedura legală de calcul și plată a remunerației, plata salariului s-a efectuat conform normelor aplicabile, prin transfer pe contul de peculiu al condamnatului conform pct. 569 din ***Statutul executării pedepsei de către condamnați,*** și în baza contractului încheiat între administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina și ÎS "Russca" cît și a normelor de muncă executate de către condamnat în orele de program stabilit de legislația execuțional penală și de contract.

Prin urmare, instanța constată că nu se atestă încălcări ale drepturilor patrimoniale ale condamnatului Bejan Serghei din partea ÎS „Russca", întrucât plata salariului a fost efectuată în limitele și în forma prevăzută de lege.

Prin urmare, pretenția reclamantului privind recalcularea și achitarea salariului este neîntemeiată din care considerente se respinge.

Totodată, instanța respinge pretenția privind încasarea prejudiciului moral, deoarece acordarea acestuia nu se face prin simpla solicitare a părții, ci numai în condițiile prevăzute de lege.

Conform art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

La caz, pentru acordarea unui prejudiciu moral este necesar să fie demonstrate atât fapta ilicită, cât și legătura de cauzalitate între aceasta și suferința morală invocată.

În speță, instanța reține că pentru a pretinde încasarea prejudiciului moral, reclamantul are obligația de a demonstra, prin probe suficiente și concludente, suferințele sau afectarea psihică cauzate de acțiunile pârâtului.

Or, prejudiciul moral trebuie probat în mod concret, astfel încât instanța să poată aprecia natura și intensitatea suferinței reclamantului.

În prezenta cauză, instanța constată că reclamantul Bejan Serghei nu a prezentat înscrisuri, expertize medicale, sau alte mijloace de probă care să ateste în mod concret prejudiciul moral pretins, motiv din care instanța respinge pretenția privind încasarea prejudiciului moral în cuantum de 15 000 lei.

Or, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Respectiv, pretențiile reclamantului au fost respinse integral, încasarea cheltuielilor de judecată este o pretenție subsecventă celei principale și urmează soarta principală.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată pîrîtul ÎS ”Russca” a fost reprezentat de către avocata Lada Grișina împuternicită prin mandatul nr. 2055399 din 04.07.2024, care a pledat pentru respingerea acțiunii reclamantului și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1700 lei.

Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Conform art. 96 Cod de procedură civilă instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

În prezenta cauză, acțiunea reclamantului Bejan Serghei a fost respinsă, din care considerente acesta urmează să compenseze părții pîrîte cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1700 lei suportate în legătură cu acest proces, ca fiind reale, necesare și rezonabile.

Or, ÎS ”Russca” a făcut dovada cheltuielilor conform art. 122 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art.art. 238 – 241 din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată**, -**

h o t ă r ă ş t e:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de Bejan Sergiu împotriva Întreprinderii de Stat ”Russca”, intervenient accesoriu Penitenciarul nr. 17 Rezina privind obligarea încheierii contractului individual de muncă, achitarea salariului, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare.

Se încasează de la Bejan Serghei în contul Întreprinderii de Stat ”Russca” suma de 1 700 (una mie șapte sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

Președinte de ședință,
judecător /semnătură/ Valentina SURUCEANU

copia corespunde originalului, judecător: